

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

september 2010 nr. 6 (119)

TÄNA LEHES

Intervjuu
koolijuht
Heido
Pärteliga
Kihnu Mere
selts jõudis
suvel palju
huvitavat
korda saata

Aastaid
kestnud
võitlus toob
kihlastele
peagi
hülgejahi-
õiguse

Manija
pillilaager
muutub iga
aastaga aina
vägevamaks

Vaprad
mehed ujusid
Kihnust
Pärnusse

Geenivaramu
kutsub
geeni-
doonoriks

Uus kooliaasta on alanud

Rõõmus ja kurb - nagu esimene koolipäev ikka. Ootusärevus uue alguse ees, põnevus kogeda midagi uut, kuid samas nukrus suve lõppemise pärast ja pisuke pelguski uute kohustuste ja saabuva rutiini ees.

Kihnu kooli tänavused päevakangelased olid esimest korda kooliteed alustavad Johanna Kott, Renet Saare, Timur Aav ja Ivo Pärtel, kelle esimeseks õpetajaks on Külli Laos.

1. septembriks sai valmis ka vanemate klasside kihnu keele õpik „Kihnlasõ emäkiel“, mille koostajaks on Külli Laos ja mis 7., 8. ja 9. klassi õpilastele avaaktusel kätte jagati.

Kuid esimese kooliaasta emotsionaalsemad ja meeldejäavamad hetked tõi koolisaali õpetaja Vilma Metsa, kes pärast 46 tööaastat otsustas minna pensionile. Õpetaja, kes on õpetanud nii mitme põlvkonna jagu Kihnu lapsi, et tema kõiki õpilasi kokku lugeda oleks peaaegu võimatu. Kihnu kooli raudvara, raudne leedi, õpetaja, kes on tahtnud ja osanud õpetada ja teinud seda kohusetundlikkuse ja kirega. Õpetaja ja kolleeg, kes jääb jääb alatiseks meelde ja kelle

kohta kõigil on oma lugu ja mälestus rääkida. Austus ja lugupidamist Vilma Metsa vastu näitas aplaus, mis koolisaalis vaibuda ei tahtnd.

Vilma ise ütles koolipere ees seistes, et tänab kõiki, kes tema ranguse ja järjekindluse „välja kannatasid“ ja usub, et suutis õpilastele midagi head anda. Vilma õpilaste ja kolleegide tänusõnades ja lilledes väljendus ainult üks - muidugi ta suutis seda. Kihnu kool on ilma Vilmata palju vaesem ja igavam.

Kihnu Leht

Jälle kooli!

Nii igavese ja lõppemata, kui see troopiline suvi ka tundus, sai ta ometi otsa ja aeg on asuda teisematele - asjalikumatele radadele. Kool algas pihita ja tarvis õppima ja õpetama hakata. Kihnu Lehe küsimustele vastab koolijuht **Heido Pärtel**

Mida uut toob uus kooliaasta Kihnu koolile?

Iga õppeaasta erineb eelnevast, nii ka see. Ühelt poolt toimuvad muutused õpetajate seas. Vilma Metsa, kes on 46 aastat töötanud Kihnu koolis, läheb pensionile. Samas tulevad kooli tööle kaks noort õpetajat: Erle Oad, kes hakkab õpetama inglise keelt, ja Laura Pürjema, kes hakkab õpetama loodusaineid.

Õppekorraldusliku poole pealt hakkab kool kasutama e-kooli võimalusi.

Kas koolijuhi süda on kooliaasta alguses rahul või on midagi, mis paneb muretsema?

Otseselt muretsemiseks põhjust ei ole. Kui midagi on halvasti, tuleb sellega tegeleda ning otsida lahendusi. Probleemseks kujuneb õpetajate vähene töökoormus, sest käesoleval õppeaastal ei ole mitte ühelegi õpetajale pakkuda täiskoormusega tööd. Kesised on ka mandrilt käivate õpetajate elamistingimused.

Kui Sa keset eelmist õppeaastat Kihnu tulid, ei teadnud Sa Kihnust suurt midagi. Mida Sa oled õppinud või teada saanud selle poole aastaga?

Ma ei tahaks siinkohal

vastata faktiteadmisi välja tuues, sest need polegi kõige olulisemad. Määravam on tunne, mis tundega Kihnu tulla või siit ära minna. Kas see on parim paik maailmas, või hoopis vangla, kust tahaks põgeneda. Või vahel ühte ja vahel teist?

Mul on hea meel kõigi põliskihnlaste üle, kes oskavad ja tahavad oma saart, kultuuri ja kombeid kalliks pidada ja alal hoida. Suhtun neisse lugupidamisega ning saan aru, kui majajäänude jaoks sisetungijaks, kellesse tuleb suhtuda pigem kerge ebausuga. Parim oleks see, kui Kihnu koolis õpetaksid ainult Kihnust pärit või siin alaliselt elavad õpetajad. Aga seni, kuni see on vaid unistus, tuleks teha kõik selleks, et inimene, kes tuleb siia mujalt, ei peaks Kihnut väljasaadetute asumaaks, vaid kenaks ja sõbralikuks Eestimaa väikesaareks.

On nüüd n-ö vana olijana kindlam tunne?

Mõneti on lihtsam töötada pooleaastase tähtajalise lepinguga, sest "augutäitena" ei ole vaja väga pead vaevata pikemat kavandamist nõudvate ülesannete kallal. Koolijuhi ametiga kaasneb vastutustunne antava hariduse kvaliteedi suhtes, samuti õpetajate, teiste töötajate ning kooli materiaaltehnilise varustatuse osas nii praegusel ajahetkel kui tulevikus. Ei saa mõelda vaid tänasele, vaid tuleb küsida, millist Kihnu kooli tahaksime näha kümne aasta pärast.

Mida vajaks Kihnu koolisel õppeaastal kõige enam?

Õpetajate üksmeelset tegetsemist ning meeskonnavaimu.

Mis suvest meelde jäi? Jõudsid ka puhata ja seda erakordset suve nautida?

Puhkuseks paraku eriti aega ei jäänud, isegi ujuma sai vaid paaril korral. Kui Kihnu kohalik läheb peale tööpäe-

va koju, siis jääb tal igal päeval 4-5 tundi aega oma asjadega tegelemiseks. Mandrilt Kihnu tööle käiv õpetaja läheb aga peale tööpäeva korrerisse, mis ei ole tema kodu, vaid ajutine peatuspaik. Kusa ajal mujal on tal pere ja lähedased, kelle tarbeks on vaja leida aega. Nappidel nädalavahetuse tundidel ei jõua kõike vajaminevat ära teha, nii jääbki palju asju puhkuseperioodi. Minu suvi algas heinamaal traktoriroolis ning lõppes maja juurdeehitusel sari-kaid paigaldades, kõik muu jäi nende kahe tegevuse vahele.

Mida Sina koolijuhina soovid uue õppeaasta hakul õpilastele, lapsevanematele, õpetajatele?

Õpilastele sooviks eeskätt jõudu vastu pidada kooliaasta lõpuni, et sügine puhunud vaim ei asenduks enne õppeaasta lõppu tühimuse ja väsimusega. Samuti ootaksin õpilastepoolset aktiivsust koolielu arendamisel ja mitmekesistamisel. Kool on siiski eeskätt õpilaste tarvis, mitte õpetajate või lapsevanemate jaoks.

Lapsevanematele soovin julgust tulla oma murede ja rõõmudega õpetajate jutule. Kui koolis on tekkinud arusaamatusi või probleeme, siis saab neid lahendada vaid asjaosaliste juuresolekul, kõik muud variandid ei paku pikemas perspektiivis toimivat lahendust.

Õpetajatele soovin töötahet ja tahtmist anda endast parim. Kihnust saadav haridus peab tagama igale lõpetanule võimetekohase edasiõppimisvõimaluse ja hakkamasaamise isiklikus elus.

Toimetus

Toimetaja Anu Saare tel 514 5223
Kujundaja Pille Paalam
Väljaandja Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

Kihnu Leht ootab teateid, kaastöid, fotosid, õnnitlusi ja kuulutusi e-posti aadressil kihnuleht@gmail.com ja info@kihnu.ee, samuti võib need tuua Kihnu vallavalitsusse.

Kihnu Mere Selts jõudis suvel palju ära teha

Kihnu Mere Seltsi sisutihe suvi hakkab lõpule jõudma. Kõige olulisemad sündmused olid muidugi valmivale kivilaevale nimevalimine, merereisikirkkovenedega Sangelaiule, Pärnu Loodusmaja ja Kihnu Mere Seltsi koostööna korraldatud lastelaager „Rannikuvee ja kalastiku seire“ ning Muinastulede öö tähistamine.

Pole möödunud ühtegi nädalavahetust, mil seltsirahval poleks jõujaamas tegutsemist olnud. Tore on tõdeda, et rahvale lähevad meie tegemised korda ja üha enam huvilisi leiab aega jõujaama sisse piiluda.

„Altärä – Kihnu lae tulõb

Kes veel kuulnud pole, siis Kihnu kivilaev hakkab kandma nime „Altärä“. Kaluritepäeval valisime 80 nimevariandist endalesobivaim välja. Sellise nimega laev on aastaid tagasi Kihnust vette lastud ja merel laineid lõiganud. Kihnu Mere Selts soovib laevanimega „Altärä“ mälestada meie saare kangeid laevameistreid ning meremehi – olgu see nimi siis neile ausambaks ja meenutagu Kihnu laevanduse hiilgeaegu, mil kihnlastel oli üle saja purjelaeva.

Selline laevanimi ei ole ainult vanade aegade mälestuseks. Kihnu Mere Seltsi tegevuseesmärgiks on Kihnus laevaehituse traditsioon elu äratada ja innustada noori merendusega tegelema. Juba vanad kihnlased on õelnud, et see kõige õigem mere-

mees ongi kihnlanel! Loodetavasti hüüame mõne aasta pärast kõik koos: „Altärä – Kihnu lae tulõb!“

Laeva nimevalimisel jäi sõelale kolm nime: „Altärä“, „Tormaja“ ja „Säristaja“. Kivilaevale nimi valitud, leppisime kokku, et kahe teise nimega ristime ära enda tuliueed kirkkovened – needsamad 8-kohalised sõudepaadid, millega kalurid Mere Peo ajal võistu aerutasid. Paatide ristimistseremonia otsustasime läbi viia Sangelaiul. Kogusime seltsirahva kokku ja jagasime paatkondate vahel ning nii asusimegi ilusal laupäeva hommikul Linaküla rannast Sange poole tee. Et kindlaks määrata kumb paat ikka rohkem tormab ja kumb säristab, tegime võistlusõudmist. Leppisime kokku, et esimesena sihtkohta jõudnud paat hakkab kandma nime „Tormaja“. Sange aerutamine võttis meil aega alla 40 minuti, olgu siinkohal mainitud, et paljud hoidsid elus esimest korda aeru käes.

Sisutihe päev Sangelaiul

Enne merereisi ettevõtmist olime teinud eeltööd ja lugenud Sangelaiu loodusest ja Sangevanadest, et kohal olles juba teada, mida oodata. Laiul tutvusime sealse loodusega, otsisime Sangevanade koide asemel ja kaevu üles. Huvitav oli see, et ühtki kormorani ei olnud näha – küll oli aga puid, mis andsid märku, et kormoranid on seal laiul pesitsenud.

Korjasime kokku ka prügi, mis meri oli randa toonud. Veetsime laiul sisutiheda päeva ja asusime õhtutundidel kodu poole aerutama. Tagasisõidul enam võistuaerutamiseks põhjust polnud, kuna paatidele olid nimed valitud ja seega nautisime imeilusat meresõitu pillihelide saatel.

Meie esivanemad on Läänemere ääres elanud juba mitu tuhat aastat.

Väsinuna ja üliõnnelikena jõudsime enne pimedat Kihnu. Otsustasime, et tulevikus võtame „Säristaja“ ja „Tormajaga“ juba uusi merereise ette. Rääkides paadinimest „Säristaja“, siis see nimi pärineb ühest Kihnu kivilaevaga juhtunud äpardusest. Oli laev Kihnu purjetanud, tee peal läinud tormiks. Laevakokk hüüdnud meeskonnale, kas nad purjeid ei peaks vähendama? Ei viitsitud seda tööd ette võtta ja kapten hõiganud veel: „Ah, las aga säristäl!“

Oligi siis „säristanud“ nii, et järgmise lainega murdus laeval mast ja alus merepõhja vajuks. Kokk oli sellest õnnetusest ainukesena eluga pääsenud.

Ühiselt süüdatud muinaslõkked

Pärnu Loodusmaja ja Kihnu Mere Seltsi koostööna toimus Kihnus 18.-24. august

til õppelaager „Rannikuvee ja kalastiku seire“. Õppelaagri toimumist toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK). Tartu Ülikooli professor Tanel Tenson, teadurid Heli Spilev ja Viia Kõiv ning Pärnu Loodusmaja õpetajad viisid läbi mitmekesise programmi, tutvustamaks lastele ranniku ja mere elu mitmekesisust. Põhirõhk oli kalal, programmi naelaks oli kala analüüsimine, s.o. liigi määramine, mõõtmine, kaalumine, vanuse määramine jpm. Vanema grupi lapsed said käia keskkonnainspektsiooni kaatriga merel vee- ja põhjaproove võtmas.

Meie esivanemad on Läänemere ääres elanud juba mitu tuhat aastat, tihti süütasid nad lõkkeid, et anda märku oma naabritele ja meresõitjatele. Iidetulede meenutamiseks kogunevad tuhanded inimesed igal aastal augusti viimasel laupäeval kell pool kümme õhtul mere äärde, et tähistada muinastulede ööd. Süütasime ka meie jõujaama juures rannal oma muinaslõkke ja nautisime üheskoos ilusat muusikat. Loodetavasti muutub Kihnus muinaslõkete süütamine traditsiooniks. Kõigile, keda huvitab, kivilaeva ehitus, siis teadmiseks, et laevaprojekt saab täies mahus kohe-kohe valmis!

Kihnu Mere Selts tänab kõiki abilisi ja lahkeid annetajaid, kes meile toeks olnud, loodame edaspidi meeldivale koostööle!

Reet, Kihnu Mere Seltsist

Aastaid kestnud võitlus toob kihnlastele peagi hülgejahiõiguse

Keskonnaministeerium on välja tulnud seaduseelnõuga, millega plaanitakse praegu teise kaitsekategooria alla kuuluvad hall-hülged kanda lähiajal kolmandasse kategooriasse.

Sellega on riigi poolt astunud esimene ametlik samm viimase kolme kümnendi jooksul keelu all olnud hülgeküttimise taaselustamiseks.

Spetsialistide kinnitusel on võimalik hallhüljeste kaitsetaatust leevendada, kuna viimase kümne aasta jooksul on liigi arvukus tõusnud Eesti vetes enam kui kaks korda ehk 1500-lt ligikaudu 4000 loomani. Eeskätt peetakse hüljeste asurkonna kosumise põhjuseks viimase paarikümne aasta jooksul rakendatud kaitseabinõusid.

„Hallhüljeste Eesti rannikumeres peatuv või viibiv Läänemere asurkonna osa ei vasta käesoleval ajal enam looduskaitseaduses toodud II kaitsekategooria tingimustele,” põhjendab ministeerium eelnõu seletuskirjas.

„Rannikumere püsivalt või sesoonselt hallhüljeste asustatud neljateistkümnest puhke-alast on praeguse seisuga kaitsealade reservaaadi, sihtkaitsevööndi või püsilupaiga kaitsekorraga tagatud kaitse ja häirimatus kaheteistkümmel.”

Üksikasjad paika kevadel

Ministeeriumi nõunik Hanno Zingel märkis, et hülgejahi seadustamisega seotud aruteluteemasid ja kokkuleppekohti on vaatamata praegu tehtavatele muudatustele eri huvipoolte vahel veel kuhjaga. Tema sõnul peaks kõik täpsemad detailid – nagu näiteks kes, millises piirkonnas ja mil viisil hallhülgeid võiks küttima hakata – loodetavasti paika saama selle aasta lõpuks ning lõplik selgus võiks asjade sujumise korral majas

olla juba kevadel.

Mare Mätas sihtasutusest Kihnu Kultuuriruum ütles Eesti Päevalehele, et värske seaduseelnõu üle on põhjust heameelt tunda, sest see on esimene kindel märk, mis näitab, et kihnlaste kolm aastat kestnud võitlus hülgejahi taastamise pärast hakkab lõpuks vilja kandma

Mare Mätas osutas, et kihnlaste nägemuse kohaselt, kellele hülgejahitraditsioon ühes hülgelihast roogade valmistamisega on lahutamatu osa kohalikust elust ja kultuurist, võiks riik saareelanikele anda loa igal aastal küttida umbkaudu kolmkümmend hallhüljest.

„Hülgejaht ei toimuks enam ajaloolisel viisil, vaid pussiga ehk loomadele kõige valutumal viisil,” rääkis Mätas. „Laskjal peab olema nii relvakuu ka jahiluba.”

Naaberriikides lubatud

Meie loomauurijaid ühendav Eesti terioloogia selts on varem teatanud, et hülgejahi lubamise korral tuleks järgida ettevaatusprintsipi ja arvestada seejuures ka hülgeasurkonna suuruse muutumist. Seetõttu tuleks loomauurijate arvates kehtestada hüljeste puhul vähemalt esialgu dünaamiline küttimiskvoot: võimalik küttitavate loomade arv peab jääma alla ühe protsendi eelneval aastal loendatud hüljeste arvust. Ehk sisuliselt võiks asjatundjate arvates Eesti vetes küttida vähem kui 40 hallhüljest aastas.

Kuna hallhüljeste arvukus on viimastel aastatel kasvanud ka mujal Läänemeres, on hülgejahi vahepeal seadustanud nii Rootsi kui ka Soome. Eesti rannikumeres loendati 2008. aasta kevadel ühtekokku 4127 hallhüljest, mis moodustab hinnanguliselt ligikaudu viiendiku kogu Läänemere asurkonnast.

Eesti Päevaleht/Kihnu Leht

Manija pillilaager mu

Fotod: Birgit Saare

Kihnu õpilasmalev töö

Kihnu õpilasmalev alustas tööd 5. juulil. Malevasse olid oodatud lapsed viiendast kuni üheksanda klassini.

Tublisid töökaid käsi tuli kokku 23 paari: 15 poissi ja 8 tüdrukut. Juhendajateks Järve Elme ja mina.

Olime valmis päikesepaisteliseks ilmadeks, aga et kuumus lõpuks üle 30 kraadi tõusis ja meretuuled hoopis troopilist kliimat meenusid, tundus uskumatu.

Esimesel päeval tegime saare käidavamatel teedel prügikoristamise haarangu.

Ükski loodusesse mittekuuluv ese ei jäänud kahe silma vahele. Järgneval kahel päeval, kui enamusi inimesi majades varju otsis

või end merevees jahutas, olid lapsed vapralt koolipöölul rohimas, hekki löikamas, kive tassimas, rehitsemas siledaks koolimaja kõrval asuvat küngast, et lasteaiaga lapsed saaksid talvel ohutult liugu lasta, ning koristasid prügis uppunud vana katlamaja. Head kosutust saime jäätisest, mille kokk Salme kõigile preemiaks jagas.

Alates neljapäevast oodati meid sadamas, kus alustati ettevalmistusi algavaks Kihnu Mere Peoks. Tööd olid jaotatud ja lapsed asusid tegutsema. Aitasime kõikjal, kus jõud peale hakkas, alustades märkide värvimisest kuni parkimise korraldamiseni välja. Osadel töödel leidsid rohkem rakendust

utub iga aastaga vägevamaks

Sel suvel toimus juba neljas Manija pillilaager. Kui esimeses pillilaagris olid kihnlastest kohal mina, Lizette, Edward ja Martin, siis nüüdseks on kohalike arv pea kolmekordistunud.

Sellele, et laager on muutunud üheks oluliseks osaks kihnu laste suvest, annab tunnistust ka see, et sündmuse ootamine hakkab peale juba sügisel, kui taas muutub igapäevastes vestlustes kui ka suhtlusportaalides aktuaalseks küsimus „Kas sa Manija pillilaagrisse ikka tuled?“ ja kõik, kes on korra käinud, vastavad jaatavalt.

Manijasse minna on alati mõnus. Laeval on vastas Riida Tiit, kelle suure auto kasti ja pakiruumi tõstetakse väga palju pille. Instrumente tundub sageli rohkem olevat kui mängijaid. Algab kahekümneminutilise jalutuskäiki Riida tallu ja kohale jõudes komplekteeritakse toad: suured poisid, suured tüdrukud, väikesed poisid, väikesed tüdrukud.

Asukoht on väga kodune:

õhtuti paistavad tähed ja Kihnu sadama tuled, lambad ja lihavedel on elektriaedikutest, mitu koera, rookatused, õunapuud, korviga mootorrattad, paadid ja väike majakas. Palju on ruumi ringijooksmiseks ja ujumas saab käia. Viimastel aastatel on paaril poisil kaasas olnud ka laptop.

Kuid Manijal viibimise kõige õdusamaks muudavad külalislahke pererahvas ja perenaine Ülle, kes alati valvab söögipoti juures, et kõik ikka kõvasti süüa võtaks ja ilusti sööks. Söögid on nii head ja maitsvad, et Maarja nimetas Manijal olemist pilli- ja nuumamislaagriks.

Muidugi ei saa mainimata jätta ka õpetajaid-humoristide Raidot ja Jaanust, mõnusat kunstihingega Üllarit ja siirast-hoolivat-muretsejat Hilmat.

Päeval oli õpetajate põhirõhk pilliharjutamisel ja uute lugude õppimisel, kuid pea igal õhtul toimus pidu, kus tantsisime, laulsime ja mängisime pilli.

Pillimängutase muutub iga

aastaga järjest paremaks ning kohe on tunda, et noored pillimehed on talvel kõvasti arenenud ja vaeva näinud.

Lisaks pillilustile on juhtunud igas laagris ka midagi sellist, mis annab laagri le vürtsi juurde. Laagrit on külastanud telesaade Puhka Eestis, National Geographic' u ja Pärnu Postimehe ajakirjanikud.

Ühel aastal magasime lakas ja rääkisime õuduslugusid ning sel aastal vaatasime viimasel õhtul tähesadu. Peaaegu kogu laagrirahvas lebas murul tekil üksteise kõrval, kuid vahepeal kasutasime ka teleskoopi.

Manija pillilaager on väga lahe ja kindlasti üks suve tipp-sündmusi jaanipäeva ja Kihnu Merepeo kõrval. Ma arvan, et see laager on nii edukaks kujunenud tänu heale korraldusele, vägevale asukohale, piisavale vabadusele ja isikupärastele õpetajatele.

Juba selle laagri enese pärast on mõtet pillimängu õppida.

Anette

Pilliõpilased annavad toredaid kontserte

◆ Manõja pillilaagris osalevad lapsed andsid augustis kokku kolm kontserti.

Laagri lõppkontsert toimus kogukoosseisus Manija Riida talu kuur-saalis 12. augustil ning Kihnus anti kontserte 27. augustil rahvamaas ning 28. augustil Jõujaa-Muinastulede ööl.

Manija pillilaagri õnnestumisest annab kinnitust see, et kerkis esile mitu lõõtsamängu huvilist ning seetõttu on SA Kihnu Kultuuriruum esitanud rahataotluse uute pillide soetamiseks kogusummas ligi 75 000 krooni. Esmane vajadus on vähemalt viie lõõtsa ning samalpaljude viiulite järele.

Manijas toimunud lõppkontserdi järgselt arutleti lastega kontsertreisile mine-mist tublimate lastega, kuna mitmedki välisriikide esindajad on meie suhtes huvi üles näidanud.

Jääme siis ametlikke kutseid ootama.

Järgmine pillilaager toimub taas oktoobris Metsamaal, sel korral on plaanis kaasata osalejaid juba ka lasteaiaste hulgast, et nad teeksid esmast tutvust rahvamuusika, pillimängu ja tantsuga.

Pillimängu jääv laagritevahelisel perioodil õpetama endiselt Hilma Kerbak, Kaerametsa Raino jätkab kitarriõpilaste ning bändiproovide korraldamisega ja viimase lõppjuhendajana asub tööle Manijas õpinguid alustanud Vana-Jüri Egert.

Kõik, kes veel ei ole õpetaja Hilma juures registreerunud pilliõpilasena (akordion, viiul, kitarr) tehke seda septembri esimesel koolinädalal kindlasti!

Tõhusat pilliharjutamist ning peatse kohtumiseni taas Metsamaa pillilaagris!

Mare,
SA Kihnu Kultuuriruum

dega finišis!

Foto: Olev Minkelmaa

küll vanemad lapsed, aga kes tööd teha tahtis, sellele jagus ka tegemist.

Esmaspäeval, kui pidu oli lõppenud, jäi meie hooleks veel telkide kokkupanek ja sadama territooriumi korraldamine.

Korjatud said ka pärnaõied,

et kokal oleks looduslik taimete oma käest võtta, mida talvel lastele pakkuda. Sellega meie juulikuised tööd ka lõppesid, sest kuumus ei andnud järgi ja viimased kaks tööpäeva lükati edasi.

Augustis lõpetasime malleva taas prügikoristusega.

Heameelt valmistas see, et teede ääres ei olnud enam sellist saaki kui kuu aega tagasi, kuid kahjuks oli Pilliots taas täis kõiksugu prahti ja purustatud klaaspudeleid.

Olite väga tublid, nähes vaeva, et teenida endale taskuraha ja pidades kuumusele vapralt vastu! Kiitus teile, Janely, Avely, Marily, Anette, Pille, Kristin, Angelika, Egle, Enar, Martin, Marko, Marek, Rünno, Ranel, Robin, Aivo, Andres, Aidar, Klaid, Keneth, Jarmo, Urmas ja Hannes.

Erilist tunnustust vääril juhendajate arvates Lohu Hannes, kes suhtus töösse väga kohusetundlikult ja tuletas aegajalt poistele meelde, et töö tahab tegemist.

Kihnu õpilasmalleva juhendaja Eda Tapp

Kihnu kooli hoolekogu koosolekust

◆ 30. augustil toimus Kihnu kooli hoolekogu koosolek. Kohal olid Eda Tapp, Ly Leas, Ago Laos, Kaie Lehtpuu, Raili Laos, Heido Pärtel. Puudusid Mare Mätas ja Mihkel Leas.

Päevakavas olid järgmised punktid:

1. Kooli hoolekogu tööplaani (oktoober - detsember 2010) tutvustamine.

2. Valmisolek uueks õppeaastaks

Algaval õppeaastal läheb kooli 53 õpilast. Tuleb kaks uut õpetajat - Erle Oad ja Laura Pürjema ning abitööline Merike Mätas. Sellest õppeaastast algab e-hindamine, st. klassipäevikuid enam ei kasutata. Õpetaja Vilma Metsa saadetakse 1. septembril pidulikult pensionile.

3. Otsustati korraldada kooli heategevuspidu 29. oktoobril kell 19.00.

4. Kartulivõtmise ja prügi-majanduse korraldamine koolis.

Koosoleku protokollidega saab tutvuda koolimajas.

Kihnu kooli hoolekogu

JUULI VALLAVOLIKOGUS

◆ Taotleti Kihnu valla munitsipalomandisse järgnevate laurite maa: Sigatsuaru ja Kiäräba lauter Sääre külas, Laoba lauter Lemsi külas, Küläalusõ ja Pitkänä lauter Rootsikülas, Silmi, Suarõnina ja Tanavaotsa lauter Linaküla külas.

◆ Taotleti Kihnu valla munitsipalomandisse Kihnu kalmistute alune ja seda teenindav maa.

◆ Lõpetati Kihnu vallas Rootsiküla külas Kingu elamu-lauda hõivamise menetlus, kuna Kingu elamu-lauda omanik edastas vallavalitsusele seadusjärgse pärimisõiguse tunnistuse.

Rahvamajas oli tegus suvi

Foto: Maria Michelson

Kihnu-Ruhnu mängud
Juuli viimasel nädalavahe-
tusel toimusid Kihnus Kih-
nu-Ruhnu mängud.

Tormise ilma tõttu jõudsid Ruhnu võistlejad kohale oodatust hiljem, kuid sellegipoolest said kõik võistlused kenasti peetud. Jõudu katsuti erinevatel võistkondlikel kui ka individuaalaladel.

Õhtul esinesid kihnlased ja ruhnlased eeskavadega ja Manija Poiste pillimängu järgi sai varavalgeni jalga keertada. Üldarvestuses tuli võitjaks Kihnu. Elagu Kihnu võistkond!

Ühtelaulmine

20. augustil, Eesti taasise-

seisvuspäeval võtsid kihnlased osa üle-eestilisest ÜHTELAULMISEST. Kogunesime rahvamaja õuele, kus laulsime televiisorist nähtud dirigentide taktikepi järgi isamaalisi laule. Lauljaid oli kokku tulnud üle saja, umbes pooled neist kihnlased. Pärast laulmist tantsisime kõik koos kaerajaani.

Lastelaager

24.-25. augustil toimus rahvamajas laste tantsulaager. Osalejaid oli 15 ning valitses suur poiste ülekaal. Tublidele tüdrukutele ei olnud mitme poisiga tantsimine mingiks raskuseks. Ilm soosis meie tegemisi, see-

ga saime päris palju tunde õues läbi viia ning öösel telkides magada. Õpitud näitasid lapsed 27. augustil toimunud suvelõpupeol.

Suvelõpupidu

27. augustil pidasime rahvamajas suvelõpupidu.

Üles astus pilliorkester Manija laagris õpitud lugudega ning tantsulaagri lapsed laulu ja tantsuga.

Rahvast lõbustasid näitlejad Kihnu-Ruhnu mängude kava järgiga ja ansambel Pöögid ning Pärnu Poisid tantsitasid pidulisi hommi-
kuni välja. Pidulisi rahvamaja suvisele hooajale ilusa punkti.

Mehed ujusid Kihnust Pärnusse

Viimsi ujumisklubi mehed võtsid ette hulljulge ettevõtmise, ujudes ligi 40-kilomeetrise distantsi Kihnust Pärnusse alla 16 tunniga.

Kihnu-Pärnu distants võeti ette 12. augusti varahommikul, kui sümboolse stardiga kell 5.25 Kihnust Pärnu poole teele asuti.

Teekonna võtsid ette juba varasemate kogemustega avaveeujujad: Bruno Nopponen (36), Henri Kaarma (35) ja Romet Tepper (32), kes kõik on Viimsi veeklubi liikmed.

Õhtul mõni minut enne päi-

keseloojangut kella 21 paiku jõudsid Pärnu randa Bruno Nopponen ja Romet Tepper, kes jõudsid oma eesmärgi ja tõestasid taaskord, et „võimatu on võimalik“.

Pika retke ette võtnud kolmas mees Henri Kaarma, kes ujus ilma kalipsota, pidi keha alajahtumise tõttu kaks tundi enne sihtkohta jõumist saatema kolima. „Kallas oli juba väga lähedal, kui viimaks Henri paati ronis,“ kommenteeris Bruno Nopponen.

Vapraid ujujaid julgestasid kaluripaadis Kihnust turismitalu pidavad Reijo Kesa ja Maria Kroon ning Viim-

si veeklubi treenerid. Ujujatele üllatusena selgus startipäeva eelõhtul, et paadis puudub navigatsioonisüsteem ja ujuda tuli lihtsalt maa- ja meremärkide järgi.

Päev algas juba kerges vihasajus, edasi tulid tuul ja lained ja siis järgnes 10 tundi vastuvoolu ujumist. „Kilomeetritest ei ole aimugi, ujusime ühest lahe servast teise ja tagasi aga vool oli ikka vastu,

„Ujudes ümber Eestimaa“ idee ulatub juba kolme aasta tagusesse aega kui esmakordselt ujuti Võrtsjärvest Tartusse.

Kihnu Leht

Rahvamajas toimub geenidoonori päev

Eesti Geenivaramu on Tartu Ülikooli teadus- ja arendusasutus, mis tegeleb Eestimaal geeniuringute edendamise, kogub teavet Eesti rahvastiku tervise ja pärilikkuse informatsiooni kohta ning rakendab geeniuringute tulemusi rahva tervise parendamiseks.

Eesti Geenivaramu peamine eesmärk on andmebaasi loomine, andmete kogumine kestab 2010. aasta lõpuni, kui oleme oma andmebaasi saanud vähemalt 50 000 geenidoonori geeni-, tervise- ja sugupuandmed.

Tänaseks on Eesti Geenivaramuga liitunud juba rohkem kui 47 000 edumeelset inimeset ja nende hulk kas-

vab iga päevaga. Mida rohkem inimesi otsustavad astuda geenidoonoriks, seda kiiremini täitub eesmärgiks võetud 50 000 eestimaalase andmete kogu loomine ning seda varem on meil oodata ka konkreetseid tulemusi. Seejärel saavad alata suuremahulised uurimisprojektid, mis annavad teadlastele tööd veel paljudeks aastateks ja aitavad välja selgitada nii erinevaid haigusriske, kui ka haiguste eest kaitsvaid geenivariante.

Osatähtsus kasvab

Juba praegu on käimas või lõppenud rohkem kui kolmkümmend erinevat teadusprojekti, milles kasutatakse Eesti Geenivaramusse kogutud andmeid. Andmebaasi kasvades lisandub ka uurin-

guid järjest rohkem. Nii on Geenivaramul täita tähtis roll geeniteaduse arengus ning tema osatähtsus järjest kasvab.

Kuna andmekogumise lõpuni on jäänud vaid mõned kuud ning Kihnu saarel Geenivaramu andmekogumist ei ole seni toimunud, siis pakub Eesti Geenivaramu võimalust viia kohapeal läbi geenidoonori päev, et ka kõikidel asjast huvitatud kihnulaistel oleks võimalus projektiga liituda.

11.septembril toimub Kihnu rahvamajas infotund, kus on võimalus saada vastused oma küsimustele seoses Geenivaramuga - millega Geenivaramu tegeleb ja millised on meie kaugemad eesmärgid.

Geenidoonori küsimusti-

Millist kasu saab inime- ne liitudes Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramuga:

1. Osaleb ülemaailmses teadustöös.
2. Aitab välja töötada senisest tunduvalt täpsemat haiguste diagnostikat ning varasemat ennetamist
3. Geenidoonori küsimustikku täites saab parema ülevaate oma tervislikust seisundist.
4. Annab oma panuse Eesti teaduse edendamisse.

ku tutvustust on igapäev või malik endale eelnevalt välja printida Geenivaramu kodulehelt www.geenivaramu.ee - valikust "doonorile".

Täpsem info rahvamaja teadetahvliit.

Kihnu Leht

JUULI-AUGUST VALLAVALITSUSES

◆ Eesti Energia ASile väljastati ehitusluba tuulemõõtemasti püstitamiseks;

◆ Leida A. Sepp'ale tagastati riigi tagavaramaast 10,0063 ha Kurase 12 maaüksuse taastamiseks;

◆ Rainer Vesikule väljastati kasutusluba kahe kämpingutüüpi majakese kasutamiseks muu lühiajalise majutuse hoonena;

◆ Muudeti Kihnu Kooli hoolekogu koosseisu- Mare Mätas taastas volitused volikogu liikmena ja ta valiti volikogu esindajaks hoolekogus. Seni asendas Mare Mätas Maie Aav.

◆ Elvi Vesikule väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;

◆ Nõustuti maa riigi omandisse jätmisega ning määrati maaüksuste koa- aadressid ja sihtotstarbed maaüksuste Kaeraniidu (Lemsi küla) 0,98 ha ja Topi (Rootsiküla küla) 2,62 osas. Muudetud ulatuses nõustuti maa riigi omandisse jätmisega maaüksuse Lambasooääre (Rootsiküla küla) 3,77 ha osas. Maa riigi omandisse jätmisest keelduti maaüksuste Auguääre (Sääre küla) 1,92 ha, Linnu (Sääre küla) 0,75 ha, Teeäärne (Linaküla küla) 0,46 ha, Metsa (Sääre küla) 2,94, Lepametsa (Sääre küla) 2,62, Lieäärse (Linaküla küla) 0,38, Lepaniidu (Lemsi küla) 0,52 ha, Heinatapu (Lemsi küla) 0,48 ha, Tapu (Lemsi küla) 0,17 ha, Vösa (Lemsi küla) 2,37 ha, Laopa (Lemsi küla) 10,04 ha, Varjuniidu (Lemsi küla) 2,58 ha, Valliuro

(Rootsiküla küla) 6,10, Sadama (Rootsiküla) 1,85, Roostiku (Rootsiküla küla) 3,73 ha, Soopõllu (Rootsiküla küla) 2,01 ha, Luasiääre (Rootsiküla küla) 2,39, Risttee (Rootsiküla küla) 0,45 ha, Ranna (Rootsiküla küla) 2,06, Noodimetsa (Rootsiküla küla) 2,21 osas.

◆ Keelduti kütte ostmisest mõeldud toetuse maksimisest, kuna Kihnu vallavolikogu 29. jaanuari 2010 määruse „Kihnu valla eelarvest sotsiaaltoetuste taotlemise ja sotsiaalteenuste eest maksimise kord“ kohaselt ei määrata kütte ostmiseks toetust kui perel või üksikisikul on metsamaad.

◆ Kihnu vallale väljastati kasutusluba jõusaali kasutamiseks muu spordihoonena;

◆ Saima Klaasile väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;

◆ Alma Laarentsile väljastati puurkaevu kasutamiseks kasutusluba;

◆ Määrati Alla Vesikule ja Teele Leasele nõudeõiguse osast suurema osaga maa tagastamisel riigile tasutava võla suurus;

◆ Muudeti Kihnu Vallavalitsuse 9. mai 2007 määrust nr 2 „Kihnu valla heakorrakonkursi läbiviimise kord“ (Tervikmäärusega saab tutvuda valla kodulehel www.kihnu.ee).

◆ Kinnitati Elvi Vesiku poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2009. a taotlusvooru aruanne projektile „Kuraga kinnistu puurkaevu ja trasside rajamine“;

◆ Salme Tähtla'le tehti ettepanek esitada avaldus riigimaale hoonestusõiguse seadmiseks ehitisele kohaaadressiga Rootsiküla küla, Kingu, ühe kuu jooksul. Tehti ettepanek ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramiseks pindalaga 0,39 ha.

◆ Kinnitati Saima Klaasi poolt esitatud hajaasustuse veeprogrammi 2009. a taotlusvooru aruanne projektile „Pärnu maakond Kihnu vald Rootsiküla küla Lamendi puurkaevu rajamine ja puurkaevu elektrivarustuse rajamine, Lamendi ja Loego välisveetorustiku rajamine koos veetöste- ja puhastusseadmetega“.

◆ Seati kasutusvaldus Kihnu Majanduse Osaiingu kasuks riigi omandisse jäetavatele maadele: Aiaääre (Linaküla küla), Ansu-Juhani (Lemsi küla), Künkraniidu (Rootsiküla küla), Liivaugu (Linaküla küla), Lombivahe (Rootsiküla küla), Aia (Sääre küla).

◆ Keelduti Elvi Vesikule kuuri elamuks rekonstrueerimisel kasutusloa väljastamisest, kuna omapuhasti on välja ehitamata.

◆ Kinnitati Kihnu valla heakorrakonkursi läbiviimise komisjon koosseisus: Arvo Täll - komisjoni esimees, komisjoni liikmed: Katrin Kumpan, Maire Havik, Milvi Vahkel ja Ülle Püüa.

◆ MTÜle Kihnu Mere Selts anti luba korraldada Kihnu Jõujaamas 28. augustil 2010 Muinastulede öö.

Septembrikuu sünnipäevalapsed

3. september

Eevi Tüirk (Lähiste) 70

4. september

Viktor Mihhailov (Tammela) 82

10. september

Maria Niit (Aia) 76

Salme Valm (Liira) 76
11. september

Endel Meras (Dolde) 65
12. september

August Alas (Uuetoa) 78
14. september

Aivar Sutt (Kallaku) 50
16. september

Mihkel Lilles (Tooma) 80

TEATED

2010. aasta toiduabi (nisujahu ja kaerahelbed)
jagamine toimub Kihnu Tervisekeskuses.

Tervisekeskus on avatud
E 12 - 18, T - R 10 - 16.

Sotsiaalametnik puhkab
30. augustist kuni 15. oktoobrini.

KÕIGILE 37-le KIHNU ELANIKULE, KES OSTSID KIHNU METSAST PUITU JA POLE SEDA METSAST VEEL ÄRA KORJANUD

2009.a ostsid paljud endale kannurahaga metsaülestötamise võimalust Kihnu riigimetsast. Väikene osa neist on jõudnud omale küttepuidu juba varuda, suurem osa pole aga metsavarumist veel alustanud. Tuletan meelde, et **Kihnus võib raiega alustada alates 1.septembrist. Kõigile pikendati automaatselt metsaülestötamise tähtaega kuni 15. oktoobrini 2010. a.** Seda varumise tähtaega enam ei pikendata. **Seega, kes ei jõua tähtajaks raiutud, jääb puudest ja rahast ilma.**

Tänaseks päevaks on veel puidu soovijate nimekirjas üle 20 inimese, ilmselt kõigi nimekirjas olijate soov Kihnu riigimetsast rahuldada ei ole võimalik. Kui keegi soovib aga mandrilt puitu varuda, siis selleks võite pöörduda Ahti Umbsari poole (tel 505 0372 või e-post Ahtiu@rmk.ee või Ahti.Umbsar@rmk.ee).

Veel on võimalus osta valmis 3meetrist küttepuitu koos kojutoomisega, selleks soovitatakse teil omavahel kokku leppida, sest mitme inimese peale tuleb kojutoodava küttepuidu hind odavam. Vaata lisainfot RMK-kodulehelt www.rmk.ee või küsi telefonilt 676 7676.

Lugupidamisega Ahti Umbsar

RMK võtab alates 1. juulist 2010 tarbijatelt vastu küttepuidu tellimusi 10 m³ ja 24 m³ ostusoovide kohta.

Küttepuidu ostmiseks saada tellimus e-posti aadressile kyte@rmk.ee või helista tööpäeviti kell 9-16 numbril 676 7676. E-kirja saatmisel palume märkida küttepuidu liik ja kogus, tellija nimi, telefoni number, e-posti aadress ning tarnekoha aadress (kindlasti vald, küla, tänava ning maja nr), kuhu küttepuitu soovitakse.

Lahkunud

Maria Pender
17.09.1925 - 20.07.2010

Maria Vahkel
05.07.1934 - 31.07.2010

Endel Kiigajaan
27.04.1935 - 15.08.2010

Laupäeval, 11. septembril
Kihnu rahvamaja platsil

SÜGISLAAT

Tule Kihnu laadale müüma, ostma ja lihtsalt lustima!